

RTU studiju kurss "Metodes un pieejas darbā ar bērniem un jauniešiem"**0L000 Liepājas akadēmija****Vispārējā informācija**

Kods	LA1345
Nosaukums	Metodes un pieejas darbā ar bērniem un jauniešiem
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Santa Melķe - Lektors
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 6.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kursā apgūst teorētiskās zināšanas par metodēm un pieejām darbā ar bērniem un jauniešiem, to pielietojumu sociālā darba vadības praksē, kā arī attīsta prasmes un pilnveido kompetences, kas nepieciešamas efektīvai preventīvai un intervenīvai sociālajā darbā ar bērniem un jauniešiem.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis: Papildināt un praktiski izmantot teorētiskās zināšanas par metodēm un pieejām darbā ar bērniem un jauniešiem, attīstīt prasmes un pilnveidot kompetences izmantot tās sociālā darba vadības praksē. Studiju kursa uzdevumi: •Veicināt zināšanu apguvi un padziļināt izpratni par metožu un pieeju darbā ar bērniem un jauniešiem izmantošanu sociālā darba vadības praksē; •Pilnveidot studentu prasmi identificēt, novērtēt, piesaistīt un izmantot metodoloģiskos resursus, kā arī pielietot metodes un pieejas darbā ar bērniem un jauniešiem sociālo problēmu risināšanā un/vai mazināšanā/novēršanā; •Attīstīt kompetenci pamatot atbilstošu metožu un pieeju darbā ar bērniem un jauniešiem izvēli un izmantošanas nepieciešamību indivīda līmenī un sociālā darbi mikro, mezo un makrop praksē; reflektēt, analizēt un kritiski vērtēt teorijas un prakses mijiedarbību.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Kursā plānoti 15 patstāvīgie darbi, to temati tiek nosaukti satura plānojumā. Pirms patstāvīgā darba veikšanas studenti tiek iepazīstināti ar patstāvīgā darba mērķiem, uzdevumiem un sasniedzamajiem rezultātiem, kā arī vērtēšanas kritērijiem. Patstāvīgo darbu organizāciju nosaka studentu skaits (individuāli, pāros vai grupās), kā arī to saturs. Patstāvīgā darba uzdevums ir rakstiski noformēta, sagatavota iesniegšanai un mutiska prezentācija par izvēlēto vai norādīto tēmu/jautājumu.
Literatūra	Obligātā/Obligatory: 1.Farmer, A.Y., & Farmer, G.L. (2020). Research Methods for Social Work: A Problem-Based Approach. SAGE Publications. 2.Metodiskais materiāls sociālajam darbam ar jauniešiem. (2023). labklājības ministrija. 3.Romāne-Meiere, A. (2021). Resilienču pieeja sociālajā darbā // Sociālais darbs ar gadījumu. Teorija praksē, Labklājības ministrija 433.-462.lpp. 4.Thomas, N.P., & Winter, K. (2024). Social Work with Young People in Care Looking After Children in Theory and Practice. Routledge. 5.Ungar, M. (2021). Working with Children and Youth with Complex Needs, Routledge, New York. 6.Viša K. (2021). Sistēmu teorija sociālā darba praksē // Sociālais darbs ar gadījumu: teorija praksē, Labklājības ministrija, 136-204.lpp. 7.Yusuf, D. (2021). The Solution Focused Approach with Children and Young People. Routledge. Papildu/Additional: 1.Langer, C.L., & Lietz C.A. (2015). Applying Theory to Generalist Social Work Practice: A Case Study Approach. USA: John Wiley & Sons, Inc., Hoboken, New Jersey, pp. 120-140. 2.Metodiskais materiāls sociālajam darbam ģimenēm ar bērniem. (2020). Labklājības ministrija. 3.Odroważ-Coates, A. (2022). Social pedagogy for social inclusion and children's rights discourses. 4.Ucar, X., Soler – Maso, P., & Planas-Llado, A. (2020). Working with Young People: A Social Pedagogy Perspective from Europe and Latin America.
Nepieciešamās priekšzināšanas	Zināšanas par sociālo pedagoģiju, inovācijām sociālā darba vadībā, dažādības dimensijām sociālā darba praksē.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienēs studijas		Nepilna laika neklātienēs studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
1.temats Sociālā darba ar bērniem un jauniešiem specifika. 1.lekcija Bērnu un jauniešu kā mērķgrupas sociālajā darbā psihosociālais raksturojums. Sociālā darba vērtības un principi darbā ar bērniem un jauniešiem.	2	2	0	0

2.temats Profesionālā ētika un normatīvais regulējums bērnu un jauniešu tiesību aizsardzības jomā sociālā darba vadības kontekstā. 2.lekcija Ētikas dilemmas un saistošie iekšējie un ārējie normatīvie akti sociālajā darbā ar bērniem un jauniešiem.	2	2	0	0
1.patstāvīgais darbs: ētikas dilemmu sociālajā darbā ar bērniem un jauniešiem identificēšana un risināšana.	0	2	0	0
Seminārs "Ētikas dilemmu un to risinājumu sociālajā darbā ar bērniem un jauniešiem prezentācija".	2	2	0	0
3.temats Kompleksā pieeja sociālajā darbā ar bērniem un jauniešiem. 3.lekcija Uz personu un nākotni vērstās un atbalstošās pieejas integrācija sociālajā darbā ar bērniem un jauniešiem.	2	2	0	0
4.temats Naratīva metode. 4.lekcija Naratīva metodes izmantošanas iespējas sociālajā darbā ar bērniem un jauniešiem.	2	2	0	0
2.patstāvīgais darbs: dzīvesstāsta metodes simulācijas sagatavošana.	0	2	0	0
Seminārs "Dzīvesstāsta metodes demonstrācija".	2	2	0	0
5.lekcija Problēmas internalizācija un eksternalizācija.	0	2	0	0
3.patstāvīgais darbs: problēmas eksternalizācijas simulācijas sagatavošana.	0	2	0	0
Seminārs "Problēmas eksternalizācijas demonstrācija".	2	2	0	0
5.temats Sistēmiskā pieeja sociālajā darbā ar bērniem un jauniešiem. 6.lekcija Sistēmiskās pieejas pamatprincipi, ekoloģiskā un sociālo sistēmu modeļa struktūra un organizācija, sistēmu dinamika un likumsakarības, bērnu un jauniešu atbalsta un sadarbības iespējas.	2	2	0	0
4. patstāvīgais darbs: gatavošanās semināram "Bērnu un jauniešu ekoloģijas analīze un pielietošana sociālā gadījuma analīzē. Intervences punktu noteikšana sociālajā darbā ar bērniem un jauniešiem".	0	2	0	0
Seminārs "Bērna vai jaunieša ekoloģijas prezentācija".	2	2	0	0
6.temats Resiliences pieeja. 7.lekcija Resiliences teorijas principi un metodes. Resiliences stiprināšanas programmas jauniešiem struktūra.	2	2	0	0
Mācību ekskursija uz Resiliences centru Rīgā.	0	2	0	0
5. patstāvīgais darbs: gatavošanās semināram "Sociālā darba ar jauniešiem labā prakse Resiliences centrā Rīgā".	0	2	0	0
Seminārs "Sociālā darba ar jauniešiem labās prakses Resiliences centrā Rīgā prezentācija".	2	2	0	0
7.temats Kognitīvi biheiviorālā pieeja. 8.lekcija Kognitīvi biheiviorālās pieejas izmantošanas darbā ar bērniem un jauniešiem posmi sociālā darba vadības kontekstā.	2	2	0	0
9.lekcija Kognitīvi biheiviorālās pieejas metodes, paņēmieni un tehnikas. Uzvedības maiņas stratēģija. Vienkāršas sistēmas novērtēšana (Single system design).	0	2	0	0
6. patstāvīgais darbs: gatavošanās semināram "Domas rekonstrukcija, kognitīvā pārstrāde un uzvedības modelēšana un novērtēšana".	0	2	0	0
Seminārs "Domas rekonstrukcija, kognitīvā pārstrāde un uzvedības modelēšana un novērtēšana".	0	2	0	0
10.lekcija Mentora pakalpojums bērniem un jauniešiem.	0	2	0	0
8.temats Problēmu risināšanas pieeja. 11.lekcija Profesionālu un bērnu un jauniešu mijiedarbība operacionālajā līmenī.	2	2	0	0
12.lekcija Palīdzošo profesionālu iesaistīšanās metodes (bērnu un jauniešu konsultēšana, terapija u.c.).	0	2	0	0
7. patstāvīgais darbs: gatavošanās semināram "Bērna vai jaunieša konsultēšanas modeļa izstrāde". Seminārs "Bērna vai jaunieša konsultēšanas modeļa prezentācija".	0	2	0	0
9.temats Uz uzdevumu un uz risinājumu vērstā pieeja. 13.lekcija Uz uzdevumcentrētās pieejas sociālajā darbā ar bērniem un jauniešiem posmi un struktūra.	2	2	0	0
14.lekcija Uz risinājumu vērstās pieejas sociālajā darbā ar bērniem un jauniešiem posmi un struktūra.	0	2	0	0
8. patstāvīgais darbs: gatavošanās semināram "Motivējošās intervijas simulācija".	0	2	0	0
Seminārs "Motivējošās intervijas simulācija".	0	2	0	0
10.temats Krīzes intervences pieeja. 15.lekcija A. Robertsa krīzes intervences modeļa soli sociālajā darbā ar bērniem un jauniešiem.	2	2	0	0
16.lekcija Psihosociālā bērnu un jauniešu konsultēšana krīzē.	0	2	0	0

9. patstāvīgais darbs: gatavošanās semināram “Psihosociālās konsultēšanas simulācija”.	0	2	0	0
Seminārs “Psihosociālās bērnu vai jauniešu konsultēšanas simulācija”.	0	2	0	0
11.temats Spēka perspektīva. 17.lekcija Spēka teorija: bērnu un jauniešu psihosociālā novērtēšana, palīdzības procesa elementi.	2	2	0	0
10. patstāvīgais darbs: gatavošanās semināram “Spēka teorijas izmantošanas modelēšana izvēlētajai mērķgrupai”.	0	2	0	0
Seminārs “Spēka perspektīvas izmantošanas modelēšana izvēlētajai mērķgrupai prezentācija”.	0	2	0	0
12.temats Psihodinamiskā pieeja. 18.lekcija Psihodinamikas pamatprincipu integrācija sociālajā darbā ar bērniem un jauniešiem.	2	2	0	0
19.lekcija Psihodinamiskā paradigma un klīniskais sociālais darbs ar bērniem un jauniešiem.	0	2	0	0
13.temats Piedzīvojumu terapijas pieeja. 20.lekcija Piedzīvojumu terapijas pieejas pamatprincipi, stratēģijas, metodes un paņēmieni sociālajā darbā ar bērniem un jauniešiem.	2	2	0	0
11. patstāvīgais darbs: gatavošanās semināram “Piedzīvojumu terapijas elementu izmantošana sociālajā darbā ar bērniem un jauniešiem”.	0	2	0	0
Seminārs “Piedzīvojumu terapijas elementu demonstrācija sociālajā darbā ar bērniem un jauniešiem”.	0	2	0	0
14.temats Postmodernisma paradigma sociālā darba vadības kontekstā. 21.lekcija Postmodernisma pieeja sociālajā darbā ar bērniem un jauniešiem: priekšrocības un kritika.	2	2	0	0
15.temats Integratīva pieeja sociālajā darbā ar bērniem un jauniešiem. 22.lekcija Teorijas, prakses un pētniecības integratīva sasaiste sociālajā darbā ar bērniem un jauniešiem. Inovācijas sociālajā darbā ar bērniem un jauniešiem.	2	2	0	0
12. patstāvīgais darbs: gatavošanās semināram “Inovācijas sociālajā darbā ar bērniem un jauniešiem”.	0	2	0	0
Seminārs “Inovācijas sociālajā darbā ar bērniem un jauniešiem”.	0	2	0	0
16.temats Neformālās izglītības resursi darbā ar bērniem un jauniešiem. 23.lekcija Sociālo darbinieku pamatuzdevumi, izmantojot neformālās izglītības iespējas. Vērtību izglītība.	2	2	0	0
17.temats Starpprofesionālā un starpinstitucionālā sadarbība sociālajā darbā ar bērniem un jauniešiem. 24.lekcija Sadarbības modeļi ar bāriņtiesu, psihologu, psihiatru, izglītības iestādēm u.c.	2	2	0	0
13. patstāvīgais darbs: sadarbības algoritma izstrāde sociālā gadījuma vadīšanā.	0	4	0	0
Seminārs “Sadarbības algoritma sociālā gadījuma vadīšanā prezentācija”.	0	4	0	0
18.temats Sociālā darba ar dažādām bērnu un jauniešu mērķgrupām preventīvas un intervences metodes. 25.lekcija Preventīvas un intervences metodes ar bērniem un jauniešiem ārpusģimenes aprūpē, ar uzvedības problēmām, traumatisku pieredzi, atkarības un līdzatkarības grūtībām, ar piemērotu audzināšanu rakstura piespiedu līdzekli un pēc atbrīvošanas no ieslodzījuma, sociālās atstumtības riskam pakļautajiem bērniem un jauniešiem, ielu jauniešiem u.c.	2	4	0	0
14.patstāvīgais darbs: gadījuma vadīšanas darbā ar izvēlēto bērnu vai jauniešu mērķgrupu modelēšana.	0	4	0	0
Seminārs “Gadījuma vadīšanas darbā ar izvēlēto bērnu vai jauniešu mērķgrupu simulācija”.	2	4	0	0
15. patstāvīgais darbs: gatavošanās eksāmenam – sociālā darba ar bērniem un jauniešiem metodes demonstrācijas sagatavošana.	0	4	0	0
Kopā:	48	120	0	0

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
ZINĀŠANAS: 1. Raksturo bērnus un jauniešus kā mērķgrupu sociālajā darbā; 2. Raksturo metodes un pieejas darbā ar bērniem un jauniešiem; 3. Pārzina iekšējos un ārējos normatīvos aktus bērnu un jauniešu tiesību aizsardzības jomā; 4. Izprot metožu un pieeju darbā bērniem un jauniešiem sasaisti ar sociālā darba vadības praksi; 5. Izprot ētiskos un profesionālos apsvērumus, kas saistīti ar dažādu metožu un pieeju darbā ar bērniem un jauniešiem izmantošanu.	Individuālā, pāru vai grupu darbā sagatavota prezentācija. Kritēriji: temata aktualitāte un problēmas risinājums; struktūra; saturs; valoda; fakti, argumenti; labās prakses piemēri, stiprās un vājās puses, to analīze; secinājumi; noformējums; prezentācijas prasmes. Tajā bez aktualizēta un argumentēta jautājuma izklāsta jāiekļauj: 1) izvērsta, nozares kategorijās un terminoloģijā, kā arī studējošā pašpieredzē balstīta refleksija par izvēlēto tēmu/jautājumu; 2) 1-3 jautājums diskusijai ar grupas biedriem un atbildes uz grupas biedru jautājumiem.

PRASMES: 1. Identificē un klasificē metodes un pieejas darbā ar bērniem un jauniešiem; 2. Identificē metodoloģiskos resursus darbā ar bērniem un jauniešiem; 3. Ievēro profesionālo ētiku, kā arī iekšējos un ārējos normatīvos aktus bērnu un jauniešu tiesību aizsardzības jomā; 4. Prot analizēt un salīdzināt dažādas metodes un pieejas darbā ar bērniem un jauniešiem, to priekšrocības un ierobežojumus; 5. Demonstrē metodes un pieejas darbā ar bērniem un jauniešiem; 6. Spēj izvēlēties un pielietot metodes un pieejas darbā ar bērniem un jauniešiem dažādām klientu grupām sociālo problēmu mazināšanā / novēršanā.	Individuālā, pāru vai grupu darbā sagatavota prezentācija. Kritēriji: temata aktualitāte un problēmas risinājums; struktūra; saturs; valoda; fakti, argumenti; labās prakses piemēri, stiprās un vājās puses, to analīze; secinājumi; noformējums; prezentācijas prasmes. Tajā bez aktualizēta un argumentēta jautājuma izklāsta jāiekļauj: 1) izvērstā, nozares kategorijās un terminoloģijā, kā arī studējošā pašpieredzē balstīta refleksija par izvēlēto tēmu/jautājumu; 2) 1-3 jautājums diskusijai ar grupas biedriem un atbildes uz grupas biedru jautājumiem.
KOMPETENCE: 1. Analizē metožu un pieeju darbā ar bērniem un jauniešiem efektivitāti sociālo grūtību mazināšanā; 2. Spēj patstāvīgi izvērtēt bērnu un jauniešu situāciju un noteikt vispiemērotāko intervences pieeju un metodes; 3. Argumentē pieejas un metodes izvēli; 4. Prot pamatot izvēlēto metodi un pieeju darbā ar bērniem un jauniešiem, argumentējot to ar zinātniskiem un praktiskiem apsvērumiem; 5. Reflektē un kritiski novērtē savu un kolēģu sniegumu pieejas izvēlē un metožu demonstrēšanā; 6. Spēj reflektēt par savu profesionālo praksi un pieņemt lēmumus par pieejas piemērotību un metožu pielietojumu; 7. Izmanto inovatīvas pieejas darbā ar bērniem un jauniešiem, pielāgojot pieejas un metodes mērķgrupas vajadzībām.	Individuālā, pāru vai grupu darbā sagatavota prezentācija. Kritēriji: temata aktualitāte un problēmas risinājums; struktūra; saturs; valoda; fakti, argumenti; labās prakses piemēri, stiprās un vājās puses, to analīze; secinājumi; noformējums; prezentācijas prasmes. Tajā bez aktualizēta un argumentēta jautājuma izklāsta jāiekļauj: 1) izvērstā, nozares kategorijās un terminoloģijā, kā arī studējošā pašpieredzē balstīta refleksija par izvēlēto tēmu/jautājumu; 2) 1-3 jautājums diskusijai ar grupas biedriem un atbildes uz grupas biedru jautājumiem.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
1 - 15. patstāvīgais darbs un prezentācija seminārā	75
Eksāmens – projekta prezentācija	25
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	6.0	24.0	24.0	0.0		*	